

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΕΤΟΣ Γ'. ΤΕΥΧΟΣ 2 (19)
 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1924

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΙΩΑΝ. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Τὰ φωτισμένα σπίτια.
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΑΜΠΕΛΗΣ: Σὲ μιὰ κόρη.
ΑΝΤΡΕΑΣ ΛΟΓΙΖΟΣ: Ὀνειροπολήσεις.
ΚΩΣΤΑΣ ΡΟΔΑΥΓΗΣ: Οἱ γαζίες.
ΑΝ. ΔΡΙΒΑΣ: Ὁμολογίες σὲ φίλους καὶ ἀγνώστους.
ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗΣ: Τὸ ρόδο εἶχε μαραθεῖ....
GEORGES RODENBACH: Vers d'amour.
ΣΑΠΦΩ: Ὑμέναιος.
ΗΡΡΙΝΑ: Φοβέρα.
ΛΥΚΟΦΡΟΝΙΔΗΣ: Πάρ' τα ὄλα!
HUBERT KRAINS: Ἐνας ἀπελπισμένος.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ — ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ — ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ.

ΔΡΑΧ. 2.50
ΦΡ. Γ. 2.—

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Κ. κ. η. 7071924.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΤΟΣ Γ'.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1924

ΤΕΥΧΟΣ 2 (19)

ΤΑ ΦΩΤΙΣΜΕΝΑ ΣΠΙΤΙΑ

Στὸ τέλος δρόμων μακρινῶν ὡς πέφτει ἡ γκρίζα ἐσπέρα
Σπίτια δαρμένα ἀπ' τὸν ὑγρὸν τοῦ φθινοῦρου ἀγέρα,

Μὲ τὰ ἴλαρά, θαμπόφωτα τζάμια, τὶς πόρτες ὄπισθι,
Κλειστὲς ὡς εἶναι, πέρασμα δὲν καρτερεῖς ἀνθρώπου,

Τὶς σκεφτικὲς κληματαριές, τὰ ἐρημικὰ παρτέρια,
Ποῦ κοιμισμένα κάποια ἀβρὰ νείρονται καλοκαίρια,

Τὶς στεγνὲς στέρνες, τὰνυδρα καὶ ὄλανοιχτὰ πηγάδια—
—Στὸ τέλος δρόμων μακρινῶν, τὰ ὑγρά ὡς μὲ βροῦν σκοτάδια

Κι ὡς μιὰ δειλία ἀξήγητη καὶ ἀνησυχία μὲ πιάνει
Κ' ἡ θεά σας μόνον, ὡς μιὰ γλυκεῖα ὑπόσχεση, μοῦ φτάνει.

Κι ὦρα στὴν ὦρα μου ἡ ψυχὴ προσμένει μεθυσμένη
Μιὰ θεία νὰ ἰδεῖ στὰ τζάμια σας ἐμφάνιση γραμμένη,

Μ' ἀμφίβολο ὡς ἀέρινο κορμὶ στὸ βάθος μέσα
Τῆς σκοτεινῆς κάμαρας: μιὰ θλιμμένη πριγκηπιέσσα

Ἡ τὴν ἀλλόφρονη, ἔξαλλη τοῦ Σίντσιγ νέα Βαλκὺρη
Σὰν σκλαβωμένη νὰ θρηνεῖ γυρτὴ στὸ παραθύρι.

ΙΩΑΝ. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕ ΜΙΑ ΚΟΡΗ

Ὡς κύκνος ποῦ στὰ πράσινα λιχνίζεται νερά,
τὶς κάτασπρες καὶ δροσερὲς ἀπλώοντες πτεροῦγες,
παρόμοια ἢ νέα μου ψυχὴ νὰ δροσιστεῖ ζητᾷ
ἀπ' τὴν ἀστήρευτη πηγὴ τ' ἀγγελικοῦ ματιοῦ σου.

Ὡς κρίνος ποῦ σ' ὀλάνθιστον ἀνθῶναν εὐωδᾷ
καὶ χαίρεται τὸ δειλινὸ τῆ δροσερῆ τὴν αὔρα,
ἔτσι ἡ ψυχὴ μου ἢ θλιβερῆ μεθάει καὶ αὐτὴ ἀπαλὰ
ἀπ' τὴ γλυκύτατη εὐωδιὰ τῆς τρυφερῆς σου νιότης.

Ὡ! τ' ἀνθ', οἱ κρίνοι οἱ γελαστοί, τὰ ρόδα τ' ἀπαλά,
τὰ θλιβερά βραδυάσματα σὲ μυρωμένα δάση,
—τὸ νέο ποῦ σ' ἀγάπησε τόσο πολὺ θερμά,
στὴ μνήμη σου ἄς τὸν φέρνουνε, γλυκεῖα μου ἀγαπημένη...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΑΜΠΕΛΗΣ

ΟΝΕΙΡΟΠΟΛΗΣΕΙΣ

Οἱ ψυχές μας θὰ σκύβουν χαρούμενες
στο παλιό, ἀγαπημένο βιβλίο.
Ἡ φωτιά θὲ νὰ τρίξει στὸ τζάκι μας,
κ' ἔξω ἄς βρέχει· κι ἄς εἶναι καὶ κρύο.

Στὴν καρδιά μας θὰ ζεῖ ἕνα ὁλόδροσο
γεμάτο ἀπ' ἀνθούς καλοκαίρι.
Κ' ἡ σιωπή, μουσικὴ πρὸ βασιλόλαλη,
τὴ μαγεία τῆς ζωῆς θὰ μᾶς φέρει.

Ἔτσι ἡ νύχτα θ' ἀρθεῖ κι ὅπως ἄλλοτε
οἱ καρδιές μας, πὺν πίνεσαν, πάλι
θὰ βρεθοῦν σὲ μιὰ μέθη παράξενη,
σ' ἑνὸς ὄνειρου νέου τὴ ζάλη.

Καὶ πρωί, μὲ τοὺς πρώτους σιγόχτυπους
τῆς καμπάνας πὺν ἀλάργα θὰ σβουῦνε;
οἱ ψυχές μας θὰ σκύβουν μὲς στ' ἀπειρο,
μιὰ γλυκεῖα προσευχὴ γιὰ νὰ ποῦνε.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΛΟΪΖΟΣ

ΟΙ ΓΑΖΙΕΣ

Λιακάδα. Καὶ ξεμακρύνω ὡς τὰ πρώτα ἀγροκήπια.

Πολλές φορές κάτι ὀλοσδιόλου παραμικρὰ πράγματα μοῦ κάνουν μεγάλη ἐντύπωση: Μιὰ μέλισσα πὺν βουίξει στὴν ἀντηλιά γύρω ἀπόνα λουλουδι' ἕνα σπύρτο πὺν τὸ πέταξε κάποιος κι' ἔξακολουθεῖ νὰ καίεται χάρω· ἕνα ἄλογο πὺν κουτσαίνει τὸ δεξί του πεινρὸ πόδι....

Γιὰ πολὺ δὲν εἶχα τίποτε στὸ νοῦ, καὶ ὁ καπνὸς τοῦ τσιγάρου μου μὲ διασκέδαζε. Ἦμουν ξαπλωμένος στὴν τρυφερὴ χλόη, ἀντικρὺ στὸν ἥλιο, καὶ θαύμαζα τὰσπρα συννεφάκια πὺν ταξίδευαν ψηλά. Σκεπτόμουν: θὰ μπορούσα ἴσως αὐτὴ τὴ στιγμή νὰ κοιμώμουνα στὸ δωμάτιό μου. Γιατί ὄχι; — Θεὸς φυλάξει ἀπὸ τέτοιο πρᾶγμα. Ἦταν δυνατὸ νὰ περάσω πρὸ καλὰ τὶς ὥρες μου μὲ τὸν ὕπνο;

Ἀριστερά, ξέμακρα λαμπυρίζει ἡ θάλασσα, σὰ νὰ σκόρπισαν στὰ νερά της ἄπειρα σπασμένα γυαλιά.

Ἐκεῖνο πὺν δὲν περιμένα. Ἐνα κοριτσάκι ξιπόλυτο περπατεῖ ἀμέριμνα, δαγκάνοντας ἕνα κομμάτι ψωμί μὲ ζάχαρη πένω. Γίνουμαι περίεργος νὰ μάθω ἂν ἀληθινὰ εἶναι ζάχαρη ἢ τίποτε ἄλλο. Ὁχι, καλλίτερα νὰ μοῦ πεῖ ἂν πάντα γυρνάει ξιπόλυτο. Ἦ ἂν ὁ πατέρας του φουμάρει μὲ πίπα.

Μὲ κοιτάει μὲ τ' ἄθῶα του μάτια ξαφνισμένο. Φαίνεται νὰ μὴ καταλαβαίνει τὶς ἐρωτήσεις πὺν τοῦ κάνω. Αἶ, τότε ἀφήνω νὰ ἔξακολουθήσει τὸ δρόμο του. Τὶ μὲ νοιάζει, ἐπὶ τέλους, γιὰ ὅλα αὐτά; Καὶ σηκώνω ἀδιάφορα τοὺς ὤμους, ξαναπέφτοντας στὰ χόρτα. Πραγματικά, ἔχουνε δίκιο νὰ λένε πὺν ὁ ἥλιος, στὴ δύση του, βιάζεται πολὺ.

Τίποτε δὲ θὰ τοῦ κόστιζε ἂν στεκότανε γιὰ ἕνα τέταρτο ἀκόμη στὴν ἴδια θέση. Ἀκριβῶς στὴν ἴδια θέση. Κι' ὕστερα ὅλα παίρνουν αὐτὴ τὴ στιγμή μιὰν ἀλλιότικη ὄψη. Εἶναι σὰ νὰ μαρμαρώνουν. Νὰ μαρμαρώνουν. Θυμᾶμαι, τὴν τελευταία φορὰ στὸ νεκροταφεῖο εἶχα διαβάσει σ' ἕνα μαρμαρίνο σταυρό: «Ποτὲ δὲν ἀνήκα στὰ γήινα». Κι' ἀπὸ κάτω: «Στέλλα τάδε. Ἐγεννήθη....»

— Ἀπέθανε...». Μποροῦσε νᾶχει καὶ τὴ φωτογραφία της. Αὐτὸ ὅμως θὰ τὸ σκεπτόμουν ἄλλοτε. Καιρὸς εἶναι γιὰ νὰ γυρίσω.

Καὶ σηκώνομαι μ' ἕνα πήδημα.

Τὴν ἄλλη μέρα, πρὸς τὸ βράδι, καθὼς περπατοῦσα ξένοιαστα, πάτησα ἕνα μικροῦλι χελιδόνι πὺν εἶχε πέσει ἀπὸ τὴ φωλιά του στὸ πεζοδρόμιο. Καὶ τὸ σκότωσα.

Αὐτὸ μοῦ γέμισε ἄπειρη λύπη.

Ἀπὸ κείνη τὴν ὥρα γιὰ πολλές ἡμέρες ἡ μελαγχολία μ' ἔλυωνε λίγο, λίγο....

Γιατί ἄφησα τὸν τόπο μου καὶ ζῶ ἔδῳ — πέρα μόνος; Ὅσο περνάει ὁ καιρὸς ἡ νευρασθένεια, σὰν πλῆθος σπουργίτια, μοῦ τρώει καὶ τὰ τελευταία ψύχουλα τῆς εὐδιαθεσίας.

Εἶναι μῆνες ὀλόκληροι πὺν τὸ συλλογίζομαι. Ἀπόψε πιά, μ' ὅλο μου τὸ μαρασμό, θὰ προσπαθήσω νὰ μιμηθῶ τὸν παλιὸ ἑαυτό μου, καὶ θὰ καθίσω νὰ σοῦ γράψω ἕνα τραγούδι. Ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ στὸ βεβαιώσει· πρέπει νὰ μὲ πιστέψεις. Χίλιες φορές τὸ σκέφθηκα καὶ τὸ ξανασκέφθηκα. Καὶ εἶπα μέσα μου: εἶμαι ἕνα μεγάλο παιδί. Ψέμματα;

Μὰ πὲς μου, δὲν εἶμαστε πάντα πολὺ κοντά; Ὁχι; Γιατί τότε, ὅταν φεύγεις, ὁ νοῦς μου ἀπ' τὰ χαλίκια, τὴ χλόη, τὰ φιδωτὰ μονοπάτια τριγυρνᾷ καὶ σὲ βρίσκει; Εἶπες ναί; Τότε πάλι, γιοτὶ νὰ σταλάζει στὴν καρδιά μου ἕνα κλάμα σιωπηλὸ, ὅταν πάμε στὸ δρόμο μαζί; Καὶ τὰ μάτια μου ἀνήσυχια γιὰ νὰ κοιτοῦν ἀπὸ ἄπὸ κεί νὰ ξεφύγουν, σὰν πουλι σκλαβωμένο σ' ἕνα χέρι, πὺν τὸ φιλοῦνε πολλοὶ μὲ τὴ θέρη τοῦ πόθου;

Θὰ πῶ, σὰν πρὶν ἀπὸ λίγο, κάποια κακὴ λέξι γιὰ τὸν ἑαυτό μου. Θ' ἀρπάξω τὴν καρδιά μου καὶ θὰ τὴ χτυπήσω σὲ μιὰ πέτρα, σὲ μιὰ πέτρα πρὸ σκληρὴ κι' ἀπὸ τὸ σίδηρο, νὰ γίνεῖ χίλια κομμάτια.

Καὶ τὸ μυαλό μου θὰ τὸ καρφώσω σ' ἕνα βράχο θαλάσσιο, νὰ τὸ σχίζουν οἱ γύπες.

Νὰ τὸ σχίζουν οἱ γύπες! Τὸ λέω καὶ τὸ ξαναλέω· αὐτὸ μ' ἀρέσει πολὺ.

Στὸν ἴδιο βράχο θὰ σπάσω καὶ τὴν καρδιά μου.

Κι' ὕστερα μαζί μὲ τὶς ἀλκυονίδες θὰ κλάψω τριγύρω στὸ βράχο. Μοῦ κάνει καλὸ ὅταν κλαίω....

Χτυποῦνε στὴ θύρα μου. Κάποιος θάνα. Σηκώνομαι κι' ἀνοίγω. Τὸ παιδί τῆς σπιτονοικοκυρᾶς μὲ χαιρετᾷ γελαστό.

— Μὰ —, σοῦ εἶπα ἐγὼ νὰ μὴ φέρεις λουλούδια; Γιατί νὰ μαθήσει τὸν κῆπο τοῦ παπποῦ του, τὴ χαρὰ τοῦ παππούλη του;

— Ὁχι, κύριε Πέτρο. Εἶναι γαζίες. Σᾶς τὶς στέλνει μιὰ κυρία μὲ μαῦρα.

— Ἀφησέ τες στὸ τραπέζι. Εὐχαριστῶ.

Κάνει ὅπως τοῦ λέγω καὶ φεύγει σφυρίζοντας.

Ξανακούω στ' αὐτιά μου τὰ λόγια του:

Μιά κυρία μὲ μαῦρα. Μὲ μαῦρα; "Α, ναί. Τὸ περίεργο εἶναι ὅτι μὲ θυμήθηκε. Μὰ ἔγινε τάχα ὅπως μοῦ ἔρχεται στὸ νοῦ; Μαζεύθηκε τόσο πλήθος στὸ σιδηροδρομικὸ σταθμὸ, ποῦ ἡ θυρίδα τῶν εἰσιτηρίων ἦταν γεμάτη κόσμο. Ἄνθρωποι εἰδῶν, εἰδῶν. Φυσικά, περίμενα κι' ἐγώ. Ὅταν τὴν εἶδα νὰ στέκεται πρὸ πέρα μόνη, μὲ στενοχωρία. Δὲν τολμοῦσε ν' ἀνακατευθεῖ μὲ τοὺς ἄνδρες ποῦ σκουντιοῦνταν ἀνυπόφορα.

Προσφέρθηκα τότε καὶ τῆς πῆρα τὸ εἰσιτήριο.

«— Σὰς εὐχαριστῶ πάρα πολὺ » Καὶ μοῦ σφίγγει τὸ χέρι.

Μα! δὲν ἦτανε γιὰ νὰ γίνεται λόγος. Ἐνα τιποτένιο πράγμα.

Στὸ στήθος της δυὸ γαζίες, τὸ μόνο στολίδι στὸ πένθιμὸ της φόρεμα, εὐωδιάζανε.

«— Πόσο μὲ τραβᾶνε τὰ λουλούδια... », μοῦ ξεφεύγει ἀπ' τὸ στόμα.

«— Ἀγαπᾶτε τίς γαζίες; » Στὴν ἐπιστροφή θὰ μ' ἔστειλε. Μοῦ ἦταν ὑποχρεωμένη. Κι' εἶχε καὶ τόσες πολλές....

«— Σὰς παρακαλῶ. Μὴ μιλάτε γι' αὐτὸ πιά: μὲ πειράζει. »

Παίρνω τὰ κίτρινα ἄνθη στὰ δάχτυλά μου: πῶς μοσχοβολοῦνε σὰν ὄριμα δαμάσκηνα! Τὰ σέρνω στὸ μάγουλό μου: τί ἀπαλὸ χᾶδι! Σὰν τὸ χνουδι ποῦ ἔχουνε τὰ μικρὰ κλωσσοπούλια.

Ρίχνω μιὰ ματιὰ στὸ παράθυρο. Ἐξω ἀρχίζει νὰ βραδιάζει. Ἀπόψε νοιώθω τὸ σκοτάδι νὰ μπαίνει ὡς μέσα μου.

Καὶ τί μὲ τοῦτο; Τὸ ξαίρω καλά. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο θὰ χιράξει αὔριο ἢ πρωῖα στὴν ψυχὴ μου μόλις δῶ κάποιο προσωπάκι. Μὰ θὰ τὸ δῶ; Ἐδῶ εἶναι τὸ πᾶν.

Βάζω τίς γαζίες σ' ἕνα ποτηράκι μὲ νερό, τίς τοποθετῶ στὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο καὶ πηγαίνω νὰ φάγω.

Κι' αὐτὴ ἡ βραδιά θ' ἀντιγράψει τὴν ψεσινή: Ἡ ψυχικὴ μου ἀδιαθεσία θὰ μὲ κρατήσει κλεισμένο στὸ δωμάτιο. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ μὲ διασκεδάσει.

Στὸ δρόμο θ' ἀκουσθεῖ μιὰ παρέα νὰ τραγουδᾷ.

Λίγο ἄργότερα κάποιος πετεινὸς θὰ λαλήσει, χτυλώντας ὕστερα τὰ φτερά του μὲ θόρυβο.

Καὶ τὰ μεσάνυχτα θὰ μ' εὔρουν ἀκόμη.

Ἐτσι εἶναι, θὰ μένω πάντα ὁ ἴδιος. Ἀπόδειξη ποῦ σήμερα κατὰ τύχη συναντηθήκαμε καὶ πᾶμε μαζί. Ἄν μᾶς ἔβλεπε ἡ κυρία τοῦ σιδηροδρόμου, δὲν ξαίρω τί θὰ ὑπόθετε. Αὐτὸ πολὺ λίγο μ' ἐνδιαφέρει.

Δὲν μέλωμαι οὔτε καὶ γιὰ τὸ κύμα, ποῦ τραγουδάει στὶς καλοκαιριάτικες αὔρες τίς λαχτάρεις του.

Ἐγὼ ἀκούω ἀποκλειστικά τὸ τραγοῦδι τῆς ὁμιλίας της.

Εἶναι λόγια αὐτά, ἢ χᾶδια, ἢ ζωτικὰ πουλιὰ ποῦ κελαῖδοῦν. μὲς ἀπὸ τ' ἀνθισμένο της στόμα;

Ὅχι, εἶναι ἡ μέθη τοῦ σουραλιοῦ, ποῦ γλυστράει στὸν ὕγρὸ καθρέφτη τῶν ποταμιῶν, καὶ τρεμοσβύνει στὶς σύνδεστρος ὄχθες. Καὶ ριγοῦνε τὰ φύλλα..

— Ξαίρετε, ἀπόψε θάχουμε διασκέδαση στοῦ θεῖου.

Γιατί μοῦ τῶπε αὐτό;

— Ναί; τῆς ἐρωτῶ γιὰ νὰ πῶ κι' ἐγὼ κάτι.

— Θὰ εἶναι καὶ ἡ Λουκία.

Καὶ μοῦ ρίχνει μιὰ πονηρὴ ματιὰ. Θὰ προτιμοῦσα νὰ μὴ μοῦ τῶλεγε.

Κι' ἂν εἶναι; Δὲν εἶχαμε, ἄλλωστε, πολλὲς σχέσεις μεταξύ μας. Τὶ βγαίνει μὲ τὸ νὰ μιλήσαμε δυὸ, τρεῖς φορὲς. Μὰ δὲ νοιώθει, λοιπόν, πῶς ἡ δική μου καρδιά χτυπάει γιὰ ἕνα λεπτὸ προσωπάκι, γιὰ τὴ δική της φωνούλα; Φλυαρῶ.

Μικρὴ παύση ἀκολουθεῖ αὐτὲς τίς λέξεις.

Ἐπειτα, ἔτσι τυχαῖα, μοῦ ἔρχεται στὸ νοῦ καὶ ρωτῶ μὲ σοβαρότητα.

Γιατί ἡ Νίνα ἔβγαλε τὰ μαῦρα;

Τῆς πιάνουν κάτι γέγνια.

Πῶς τοῦ κατέβηκε; Εἶναι ἐρώτηση αὐτῆ;

Καταλαβαίνω πῶς πρέπει νὰ εἶπα καμμιά βλακεία γιὰ νὰ γελάει ἔτσι, καὶ δαγκᾶνω τὴ γλώσσα, θυμωμένος μὲ τὸν ἑαυτὸ μου.

Δὲν τολμῶ νὰ ξαναμιλήσω πρῶτος.

Περπατοῦμε στὴν παραλία. Τὰ ἤσυχά νερὰ χρυσίζουσι στὸν ἀπομνημεριώτικο ἥλιο. Μιὰ βαρκούλα κυλάει ἀθόρυβα πρὸς κάποιο πλοῖο. Ἐναι γλᾶρος ἰσοζυγιάζεται στὸν ἀέρα κι' ἔπειτα πετάει πρὸς τὰ κάτω καὶ κάθετας πάνω στὴ θάλασσα.

Ἀκούμε τοὺς παλμούς μας: Τίχ τίχ τίχ....

Τὶ μονοτονία ποῦ μᾶς κουράζει...

«— Ποῦ πᾶμε; » λέω σιγά. Ἴσως νὰ μὴν ἀκουσε.

Ὁ θόρυβος τῶν ἀμαξιτῶν ἀρχισε νὰ φθάνει ὡς ἐδῶ.

— Ἄχ, πάλι αὐτὸς ὁ ὄνος. Ὁρες, ὄρες μοῦ τὸ πιάνει κεφάλι....

Δὲ θάταν τίποτε, τὴν καθησυχάζω. Λίγος ἀέρας. Πῶς ἀρμυρίζει γεμᾶτος δροσιὰ!

Μετὰ εἴκοσι βήματα σταματοῦμε.

— Μὲ συγχωρεῖτε. Θὰ πάω πίστι, γιατί δὲν αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτὸ μου καλά.

Μὲ χαιρετᾶει καὶ παίρνει τὸ δρόμο τῆς, ἐπιστροφῆς. Μένω σὰν ἀφαιρημένος καὶ στέκομαι λίγα λεπτὰ ἀκίνητος. Ἡ σκέψη μου σκορπιέται σ' ὅλα, καὶ ἀγωνίζομαι νὰ τὴ συγκεντρώσω σὲ κάτι ποῦ ψάχνω νὰ τῶβρω. Μερικοὶ διαβαίνουντα; ἀπὸ κοντὰ μου μὲ κοιτοῦνε περίεργα.

Ἐξαφνα ἕνας σπινθήρας πέφτει μὲς στὸ μυαλό μου: Σκέπτομαι πῶς θὰ μὲ περιμένει ὁ δάσκαλός μου τῆς ζωγραφικῆς.

Βλέπω τὸ ρολόγι, καὶ τρέχω στὸ ἀτελιέ του.

Ὅσα γίνανε κατόπι δὲ μὲ στενοχώρησαν, παρὰ φαινομενικά, στὴν ἐπιφάνεια. Γιατί κατὰ βύθος εἶμαι ἡσυχος καὶ ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὸ φέρεμά μου. Μπορῶ νὰ σᾶς δώσω καὶ τὸ λόγο τῆς τιμῆς μου γι' αὐτό.

Πέρασε πολὺς καιρὸς ποῦ δὲν ἀνταμωθήκαμε. Καὶ μόνον προχθὲς τὴν εἶδα στὸ θέατρο.

Φοροῦσε ἕνα καινούργιο καπέλλο μὲ μιὰ κορδελίτσα γεμάτη χρώματα καὶ ἐμπρὸς φαρδεῖά. Τὸ φοροῦσε τόσο κάτω, ποῦ τῆς ἔριχνε στὰ μάτια μιὰ γλυκεῖα, ἐξωραϊστικὴ σκιά.

Ξανάνοιωσα μέσα μου τὸ παλιὸ αἶσθημα σὰν τὴ χᾶιδεψε τὸ βλέμμα μου.

Καὶ στὰ ρόδινά της αὐτιά εἶχε κρεμάσει δυὸ μαῦρα δάκρυα: πόσο τῆς πῆγαιναν τὰ γυάλινα σκουλαρίκια!

Στὸ ἴδιο θεωρεῖο ἦταν οἱ γονεῖς της. Καὶ ἄκείνος καθότανε πλαί της,

μέ τα πυκνά του φρύδια πού ενώνουνταν πάνω ἀπό τή μύτη του, σάν ξνα τρίτα πεσμένο ἀνάποδα. Ἀληθινά ἦταν ἀστείο θέαμα.

Αὐτά στριφογυρίζουν ὀλοένα μέσ στο κεφάλι μου ἀπό πολλή ὥρα. Καί γιά ν' ἀπαλλαχθῶ ἀπό τούτες τίς σκέψεις, κάθομαι καί βρίσκω χηρικές συνθέσεις τῆς φαντασίας μου.

— Παραδείγματα χάρι· λέγω μέ θρίαμβο. Τό «διδιουτυκόν ὕδρο-χλόριον», πῶς σοῦ φαίνεται; Τί τρομερό ὕγρό! Πρέπει νά τό κρατοῦνε σέ σκοτεινόχρωμα μπουκαλάκια, γιατί μόλις δει φῶς, ἔχει τήν ιδιότητα νά εἰσδύει στά τοιχώματα τοῦ δοχείου, νά τὰ τρυπάει καί νά χύνεται ἀνάβοντας. Φυσικά, ἔτσι καί θά τό φυλάγουν. Μά σέ τί θά χρησιμέψει; Μιμ..., λέγε λοιπόν! Σέ τί, σέ τί; Χμ, ἐδῶ εἶνε ὁ κόμπος!

Καί ξύνω τό κεφάλι μου. Στό μάτι μου πέφτει τό χαρτονάκι μέ τὰ χρυσοτυπωμένα του γράμματα: «Μετά μεγάλης χαρᾶς ἀγγέλλομεν τοὺς ἀρ-ραβῶνας.....». Τό παίρνω στό χέρι.

Ὡρισμένα, θά τό περάσω μιά κορνίζα. Ὅχι· θά τό κρατήσω στήν τσέπη μου κι' αὔριο πού θά πάω στά συγχαρητήρια, μπροστά σ' ὄλους σηκῶνομαι, καί μέ ὕφος ἐπίσημο λέγω.

«— Δεσποινίς, τό ἀγγελτήριο σας ἔχει μιά ἀνορθογραφία!»

Χά, χά! Μιά ἀνορθογραφία! Δέν ἦταν θαυμάσιο αὐτό;

Κάποια ὑπόψια μοῦ περνᾷ ἀπό τό μυαλό: Ἴσως ἐγώ φταίω. Θα μποροῦσε νάμουν στή θέση 'κεινοῦ. Γιατί νά φανῶ τόσο ἀδέξιος;

Τώρα—δὲ μοῦ μένουν παρὰ οἱ γα--ζί--ες.

Καί χτυπῶ τό μέτωπό μου, σά νά θυμήθηκα κάτι. Ἡ κυρία τοῦ σταθμοῦ μοῦ στέλνει κάθε γιορτή ἓνα περιποιημένο μπουκετάκι. Χωρίς ἀναβολή πρέπει νά τή βρῶ καί νά τήν εὐχαριστήσω. Θά τό κάνω τό γρηγορότερο.

Πραγματικά· τὰ λουλούδια τῆς εἶναι μιά συντροφιά γιά μένα· στίς μακρῆς καί καταθλιπτικές ὥρες πού περνῶ τὰ ἀσέληνα αὐτά βράδια.

ΚΩΣΤΑΣ ΡΟΔΑΥΓΗΣ

ΟΜΟΛΟΓΙΕΣ ΣΕ ΦΙΛΟΥΣ ΚΙ ΑΓΝΩΣΤΟΥΣ

Νά ἀγνοοῦμε. Νά ἀγνοοῦμε ὡς καί τόν ἑαυτό μας· νά, τί ἀπαιτῶ σήμε-ρα, τί θά ζητήσω αὔριο. Γιά τή δημιουργία τοῦ νέου ἀπαιτεῖται μιά τέτοια θέληση καί θυσία. Μιά ἐγκαταλείψη στά πάντα, μιά περιφρόνηση σέ δαῦτα καί μιά ζωῆ ἀρνητική καί καταλύτρα θά μᾶς γεννήσει τό γερῶ καί τό μεγά-λο, τό σωστό καί τό καινούργιο: τόν Ἄνθρωπο, μέ τόν πόθο τοῦ καλύτερου, μέ τό αἶσθημα τοῦ φυσικοῦ καί τῆς δικαιοσύνης. Ἡ ἀρρώστεια, πούναι τό σήμερα, ὁ τωρινός ἄνθρωπος, ὀφείλει νά ξεχαστεῖ καί νά πεθάνει. Ὁ τωρι-νός ἄνθρωπος τοῦ λούσου, τῆς μόδας καί τῆς παραλυμένης ζωῆς, ὀφείλει νά ξεχαστεῖ καί νά πεθάνει. Ζητῶ τήν ἀγνοια γιά τήν ὑγεια· τήν ἀγνοια πού ὄλα τὰ γνώρισέ καί τὰ περιφρονεῖ· πού ξεγράφει καί σβύνει γιά σκοπούς, κι ὄχι ἀπλᾶ γιά περιφρόνηση, ἀπό ἐπιπολαιότητα—τήν ἀγνοια πού ζητάει τήν καλύτερευση: τή γερή γνώση, πού ἀναπνέει καί ζεῖ στό φῶς, στή λευ-θεριά καί στήν ἀλήθεια.

Ὅπως ὁ ἄνεμος, ὁ μέγας περιφρονητής, ἔτσι κ' ἡ ψυχὴ μας, ὁ ἑαυ-τός μας νά χαθεῖ σέ ὄλα. Τί μεγάλο πράγμα ὁ ἄνεμος! Ἡ περιφρόνησή του ἔχει καί τή μεγαλύτερη καταδεξιά. Ὡς καί σ' αὐτοὺς τοὺς ἀλήτες τῶν με-

γάρων καταδέχεται καί πάει, ὡς καί στά παλάτια δέν ἀρνεῖται νά πηγαί-νει— τό παιδί τῶν βουνῶν, τῶν νερῶν καί τῶν κάμπων.

Ἄς γίνουμε γνωστικοί σάν τὸν ἄνεμο. Εἶδατε πῶς ζεῖ; διαρκῶς σφυραίει. Δέν κάνει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τό νά σφυραίει, εἴτε μέσ στά δέντρα, εἴτε μέσ στά σπίτια, εἴτε μέσ στὸς δρόμους, στ' αὐτιά τῶν ἀνθρώπων, σφυραίει κι ἀ-γνοεῖ τὰ πάντα—ἀφοῦ μᾶς γνωρίζει ὄλους.

Ἦ! ἄνεμοι, βορειανοί καί νότιοι καί μαῖστροι, στήν πλατεῖα ζωῆ σας, στήν εὐρύχωρη κι ἀνοιχτὴ ζωῆ σας, ὁ κόσμος εἶναι σκόνη, πούπουλο, κω-πνός καί στάχτη. Οἱ σκιές σᾶς κυνηγᾶνε· ὄχι, κυνηγᾶτε τίς σκιές. Κι αὐτὲς σᾶς καίζουσι καί σᾶς περιγελάνε. Θέλετε παιχνίδια· εἶστε παιδιὰ καί θέλετε παιχνίδια.

Παίξεται μέ δαῦτες· περιφρονᾶτε ὅτι ἀγγίζετε· χώνεστε παντοῦ, ὡς καί στοὺς ἀλήτες τῶν μεγάρων. Σφυραίτε ἀέναο καί περνᾶτε, καί περνᾶτε ἀ-όρατοι καθαλλαρέοι, ἱππεῖς αἰώνιοι, χωρὶς σπαθιά, μέσ στο κενό, καί μέσα στοὺς ἀνθρώπους.

Στοὺς ἀνθρώπους καί μέσ στίς πολιτεῖες, σάν χώνεστε ἀπὸ τοὺς οὐρα-νοὺς κι ἀπὸ τοὺς μακρυνούς ὀρίζοντες, τοὺς φορτωμένους ἀπὸ σύννεφα, ἀπ' αὐτὰ τὰ φουσκωμένα πράγματα, πού σᾶς ἀκολουθᾶνε, θέλετε τὰ φουστάνια: τὰ πόδια τῶν γυναικῶν σᾶς γαργαλίζουν. Μά, μάταια· ἐσεῖς δέν εἶστε πα-ρὰ μονάχα πόδια· κι αὐτὲς γελᾶνε, δὲ θυμώνουν, δὲ θυμώνουν· γελᾶνε ξέρον-τας πῶς εἶστε μονάχα πόδια. Αὐτὲς θέλουν χέ·ι·κ. Αὐτοῦ γίνονται σοβαρῆς κι ἐπίσημες. Καί τὰ κριτίσια θέλουνε τὸν ἄνεμο, πούναι παιδί ἄπραγο καί ἀγαθό, ὅπως κάθε παιδί, πού δέν ἔχει δυνατὰ τὰ χέρια, πού δέν ἔχει χέρια πονηρὰ κι ἐπιβουλα.

Καί φεύγετε, σέρνοντας τὰ ξερὰ φύλλα τὸ Φθινόπωρο· ἢ, τήν Ἄνοιξη ἀνοιγετε ἀπ' τὰ μπουμπούκια καί πρασινίζετε τὰ νέα φύλλα, καί μακραίνετε, καί μακραίνετε, καί διαρκῶς κοντὰ μας εἶσατε, μ' ἔλη σας τὴ συνοδεία: τὰ σύννεφα καί τίς σκιές.

Τώρα, πούναι Χειμῶνας, καί εἶστε κρύοι καί θυμωμένοι καί ἀπόλυτα περιφρονητές, καί διαλαλεῖτε μέσ στο διάστημα τῆ γύμνια καί τοὺς κρυμέ-νους σπόρους, πού περνᾶτε ἔτσι ἀνεμπόδιτα, θαρρετά, παλληκαρίσια, πάνω στά σταχτιά καί μαῦρα ἀλόγατά σας, πού οἱ σκιές εἶναι θατιές καί φρικι-οὺν στο πέρασμά σας, πού τὰ σύννεφα ξεσχίζονται σὲ διάδα σας καί κα-τεβαίνουν χαμηλὰ κι' ἔτσι φοβισμένα πᾶν νά φυλαχτοῦνε πίσω, στίς κορφές, στά πλάγια τῶν βουνῶν καί μέσ στίς πεδιάδες—σᾶς ἀγαπῶ καί σᾶς νοιώθω: συμβολίζετε τήν ἀλήθεια πού εἶπα, πῶς πρέπει νά ἀγνοοῦμε ὡς καί τὸν ἑαυτό μας.

Νά ἀγνοοῦμε. Ἔτσι θά εὐροῦμε τὴ δυνάμη μας, τὴ δυνάμη τῶν ἀνέμων, πούναι ἀνεμπόδιση, μεγάλη καί γόνιμη.

Ἄνεμο! σκορπᾶς αἰνίγματα: εἶσαι ὄλο σφύριγμα, ζωῆ καί μουσική.

ΑΝ. ΔΡΙΒΑΣ

ΠΑΡΑΤΥΠΩΜΑΤΑ

Στὴ σελ. 1 τοῦ πρώτου τεύχους ὁ τίτλος τοῦ δευτέρου ποιήματος τοῦ κ. Καβά-φη νά διορθωθῇ: Ἀπολείπειν ὁ Θεὸς Ἄντωνιον.

ΤΟ ΡΟΔΟ ΕΙΧΕ ΜΑΡΑΘΕΙ...

Τῆς Ἀδελφῆς Μ. ΒΕ R

(Συνέχεια)

XI

Ἐνα πρωτὴ μιὰ μικρὴ ἀπὸ τὴς ὄρφανῆς χτύπησε τὴν πόρτα τοῦ γραφείου τῆς προεστῆς.

— Ἐμικρός, εἶπε ἡ Μπέμπη ἀπὸ μέσα ἀρήνοντας τὴν πένα νὰ πέσει ἀπὸ τὰ δάχτυλά της καὶ παραμερίζοντας κάτι χαρτιά. Εἶταν οἱ ἔλεγχοι τοῦ τρίμηνου ποὺ ὑπόγραφε γιὰ νὰ σταλθοῦν στοὺς γονεῖς τῶν κοριτσιῶν.

— Ἐνας κύριος ζητεῖ νὰ δεῖ τὴν προεστῆ, ἔκανε ἡ ὄρφανὴ προβάλλοντας τὸ καχεχτικό της προσωπάκι ἀπὸ τὴ μεσάνοιχτη πόρτα.

— Ὁδήγησέ τον στὸ parloire, ἀπήντησε ἡ Μπέμπη καὶ σηκώθηκε.

Βγήκε ἀπὸ τὸ γραφεῖο, πέρασε ἀπὸ τὴν αὐλὴ γιὰ νὰ ρίξει μιὰ ματιὰ στὰ κορίτσια ποὺ κείνη τῆ στιγμὴ εἶχανε διάλειμμα, κ' ὕστερα πήγε ν' ἀνταμώσῃ τὸν ἐπισκέπτη.

— Σεῖς κύριε Λουρά;.. Πῶς αὐτό; ἔκανε ἡ Μπέμπη, ἀντικρύζοντας τὸ δικηγόρο τῆς οἰκογένειάς της, ποὺ εἶταν καὶ στενὸς φίλος τοῦ πατέρα της.

Ὁ γέρο—δικηγόρος σηκώθηκε, χαιρέτησε μὲ χειραφία τὴ Μπέμπη καὶ ἀφίνοντας ἕναν ἀναστεναγμὸ ξανακάθησε στὴν πολυθρόνα.

Ἡ προεστῆ τὸν κοίταξε μ' ἔκπληξη. Φοβόταν πῶς κάτι κακὸ τῆς εἶταν γραφτὸ ν' ἀκούσῃ καί:

— Ὁ πατέρας; ρώτησε νευρική.

Ὁ δικηγόρος ἔσκυψε τὴν κεφαλὴ του ἀποφεύγοντας ν' ἀντικρύσῃ τὴ Μπέμπη στὰ μάτια. Ἐνα δάκρυ κύλισε στὸ ρυτιδωμένο μάγουλό του.

— Ὁ πατέρας; ξανάπε ἡ προεστῆ μὲ θαμπὴ φωνὴ τούτῃ τὴ φορά.

Κι' ὁ δικηγόρος ἀπάντησε:

— Προσέτετε στὴς προσευχῆς σας πλάι στὸνομα τῆς μητέρας σας κ' ἐκεῖνο τοῦ δυστυχημένου σας πατέρα.

Ἄνοιξε τὸ χαρτοφύλακά του, ἔδγαλε μερικὰ χαρτιά καὶ μαζὺ μ' ἕνα γράμμα τὰ δώσε τῆς Μπέμπης, ποὺ ἔκλαιγε πικρά.

— Εἶναι ἡ διαθήκη του... Κι' αὐτὸ τὸ γράμμα δρέθηκε μέσα στὸ χρηματοφυλάκιό του... Εἶναι στὸνομά σας.... Ὁ γραφικὸς χαρακτήρας ὅμως τῆς διεύθυνσης δὲν εἶναι τοῦ μακαρίτη.

Ἡ Μπέμπη πήρε τὸ γράμμα καὶ μόλις ἔρριξε τὸ βλέμμα της στὸ φάκελλο τὴν κατέλαβε μιὰ σκοτοδίνη. Γνώρισε τὰ γράμματα τῆς μητέρας της.

Ἐξέκτισε νευρικά τὸ φάκελλο κι' ἄρχισε νὰ διαδράζει ἀπὸ μέσα τῆς:

«Χρυσό μου κορίτσι, Μπέμπη μου Ἐσὺ!

Μὲ τί λαχτάρα πήρα τὸ τελευταῖο σου τὸ γράμμα· μὲ πόση χαρὰ ἔσκισα τὸ φάκελλο μὲ τὴν ἰδέα πῶς γιὰ λίγα λεφτά θὰ μιλοῦσα μαζί σου, μαλαματένιο μου κορίτσι. Κι' ὅμως ἡ χαρὰ μου ἔσβυσε μόλις διάβασα τὴς πρώτες ἀράδες σου. Ὅχι κορίτσι μου, ὄχι Μπέμπούλα μου, μὴν τὸ κάνεις γιὰτί θὰ τὸ μετανοιώσεις ὅταν πιά θάναί ἀργά. Πίστεψε, καλή μου Ἐσὺ, πῶς ἡ ἰδέα αὐτὴ νὰ γίνεις καλογορητὴ δὲν εἶνε παρὰ μιὰ παιδιάστικη τρέλλα, ποὺ περνοῦν ὅλες ὅσες σπουδάζουν στὰ μοναστήρια κι' ὅμως καμιά ἀπ' αὐτὲς δὲν ἀποφασίζει νὰ κάνει ὅ,τι ἀποφασίσεις ἐσὺ μὲ τάτοια ἐπιμονή.

Ἡ πράξις σου αὐτὴ, Μπέμπη μου, θὰ μὲ φέρῃ στὸν τάφο πρὶν στὴν ὥρα μου. Σαῖρε το πῶς δὲ νὰ βαστάξω νὰ σὲ δῶ θαμμένη μέσα στοὺς τέσσερες τοίχους τοῦ μοναστηρίου.

Μπέμπη, λυπὴ σου τὴν ὁμορφιά καὶ τὰ γιάτα σου ἂν δὲ λυπηθεῖς ἐμένα. Σὲ φιλῶ γλυκά, ἡ μητέρα σου».

Τελειώνοντας τὴν ἀνάγνωση ἡ Μπέμπη ἔπεσε σὲ μιὰ καρέκλα. Ὁ δικηγόρος ἀφοῦ πήρε τὴν ἀδεία της διάβασε τὸ γράμμα κ' ὕστερα μὲ σιγανὴ φωνὴ εἶπε:

— Καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὴν ἡμερομηνία τὸ γράμμα αὐτὸ ἔχει γραφτεῖ ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια....

— Ναί, ἀκριβῶς τότε ποὺ μὲ ντύσανε, ἔκανε ἡ Μπέμπη. Ἐδῶ κ' εἴκοσι χρόνια!... Ὅταν εἶμουν μόλις δεκαοχτὼ χρονῶν...

— Κ' ἡ μητέρα σας θέλησε νὰ σᾶς ἐμποδίσῃ νὰ κάνετε ὅ,τι μελετούσατε... Γι' αὐτὸ σᾶς ἔγραψε ὅσα διαδάσατε τώρα... Μὰ φαίνεται πῶς ἡ πατέρα σας νόμισε καλύτερο νὰ σᾶς ἀφήσῃ στὴ διάθεσή σας κ' ἐνῶ ἔδωσε στὴ μακαρίτισσα τὴν ὑπόσχεση πῶς θὰ ταχυδρομοῦσε τὸ γράμμα, τὸ κλείσε στὴν κάσσα του.

— Καὶ τὸ λαβαίνω τώρα... Ὑστερα ἀπὸ εἴκοσι χρόνια... Ὅταν πιά ἡ μητέρα μου βρίσκεται στὴν ἄλλη ζωὴ!.. Πάντως γιὰ μένα εἶναι αὐτὴ ἡ τελευταία θέλησή της... Δὲ θὰ τῆς τὴν ἀρνηθῶ!.. Ὅχι!.. Κι' ἂν ἀκόμη δημιουργήσω σκάνδαλο....

Στὰ λόγια τῆς Μπέμπης ὁ δικηγόρος χαμήλωσε τὸ βλέμμα του καὶ κούνησε ἄθελα τὴν κεφαλὴ του. Ψιθύρισε:

— Γιατί νὰ μὴ φτάξῃ τὸ γράμμα νωρίτερα!..

Καὶ στὴ φαντασία του ἤρθε ἡ εἰκόνα τοῦ φθινοπώρου.

XII

Σὰ δέγχε ἀπὸ τὸ μοναστήρι ἡ Μπέμπη δὲν εἶταν πιά τὸ τρυφερὸ κορίτσι τῶν δεκαοχτὼ χρονῶν, ποὺ μέσα στὸ μαῦρο ράσο ἔμοιαζε μὲ τὴν πιὸ ἁπλοῦς ἀνάμεσα στὴς Ἁγίες—τὴν Ἁγία Θερεσία. Εἶταν μιὰ μαραμμένη ὑπαρξη. Βλέποντάς την πιά κανεὶς δὲ τὴν παράλαζε μὲ κόκκινο ρόδο, μὰ μὲ φυλλοροημένη κίτρινη μαργαρίττα, ποὺ ἕνα ἀτόμο φύσημα τοῦ βοριά τῆς μάδησε τὰ φύλλα καὶ σκόρπισε τὴ γύρη της—τὴ δροσιά της.

Στὸν τόπο της κανεὶς δὲν τὴν ἀναγνώρισε. Τόσο εἶχε ἀλλάξει. Κι' αὐτὲς ἀκόμη οἱ στενὲς της παλιῆς φιλινάδες κ' οἱ συμμαθήτριές της δυσκολευτὴκανε νὰ πιστέψουν πῶς ἡ λιγνὴ καὶ χλωμὴ ἐκείνη δεσποσύνη εἶταν ἡ Μπέμπη, ποὺ τὴν ἀρχίζε νὰ συναισθάνεται τὸ μεγάλο κενὸ ποὺκανε στὸν ἑαυτὸ της.

Ἡ ἐλεύθερη ζωὴ, ἡ φασαρία τῆς πόλης, οἱ συναθροίσεις, οἱ χοροί, οἱ ἐκδρομὲς κι' ὅλα τ' ἄλλα καλὰ ποὺ ἀπολαβαίνουν οἱ κοσμικοί, καὶ ποὺ αὐτὴ ἀπὸ ἕνα παιδικὸ της σφάλμα στερήθηκε, τῆς ἔκαναν κακὸ, πολὺ κακὸ.

Εἶταν τώρα κι' αὐτὴ σὰν ὅλες ἐλεύθερη νὰ κάνει ὅ,τι ἤθελε, ν' ἀπολαβαίνει τ' ἀγαθὰ τῆς εὐχάριστης ζωῆς, ποὺ ἀπλωνόταν ὀξω ἀπὸ τοὺς τοίχους τοῦ μοναστηρίου κι' ὅμως δὲ μπορούσε. Κάτι τῆς ἔλειπε. Εἶχε χάσει πιά τὴ φρεσκάδα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ κορμιοῦ της. Εἶταν μιὰ γεροντοκόρη!

Πολλὲς φορὲς τῆς ἤρθε ἐπιθυμία νὰ διορθώσῃ τὸ σφάλμα της, μὰ εἶταν ἀργά! Ὁ πνιχτὸς ἀγέρας τῆς κλεισοῦρας κ' ἡ νεκρικὴ χωματίλα τῶν τοίχων τοῦ μοναστηρίου δόσανε, καθὼς στὴ ψυχὴ, ἔτσι καὶ στὴ μορφή της, τὸ χρῶμα τοῦ θανάτου.

Ἡ καινούργια ζωὴ τῆς εἶταν ἕνα μαρτύριο. Ἄν ἔμενε στὸ μοναστήρι θὰ εἶταν εὐτυχημένη χωρὶς ἄλλο γιὰτί θ' ἀγνοοῦσε τί εἶχε χάσει. Μὰ τώρα! Τώρα κρατώντας τὸ γράμμα τῆς μητέρας της ἔκλαιγε. Κι' ἀνάμεσα στοὺς λυγμούς της ξεχώριζαν σπασμένες φράσεις: «—Γιατί πατέρα νὰ φανεῖς τόσο

ἀδιάφορος σὲ μένα!.. Εἴταν φυσικό σου!.. ὦ! δὲ δικαιολογιέσαι!.. Καημένη μητέρα!.. Σὺ μοναχὰ κατάλαβες τῆθελα νὰ κάνω. Γιατί κιντύνεψες κ' ἐσὺ ὅπως ὄλα τὰ κορίτσια... Νὰ ἔμωσ πού σώθηκες!.. Ἐγώ!.. Ἐγὼ παίζοντας μὲ τὴ φωτειὰ κάηκα σὰν ἄμυαλη πεταλούδα!..»

ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗΣ

(Στὸ ἄλλο φύλλο τελειώνει

GEORGES RODENBACH

VERS D'AMOUR

Εἶχε ἡ καρδιά μου μέσα της τῆς Βενετίας τις θλίψεις,
Μιάς ξεπεσμένης, πού ἤρεμα πεθαίνει, πολιτείας,
Μιάς πολιτείας, ὅπου ἀργὰ ἢ ἐσπέρα διαιωνίζει
Τῶν περασμένων τὴ φωνή, πού σβύνει ὁ θόρυβός της.

Μιάς πολιτείας ὄνειρευτῆς, πού τὰ κανάλια ἀπλώνουν
Τὸ σιωπηλό τους καὶ ψυχρὰ θλιμμένο μονοπάτι
Μέσ' ἀπ' τὰ πέτρινα, ἔρημα, πού νείρονται, μουράγια
Καὶ πού στὸ σκοτεινὸ νερὸ κίτρινο ρίχνουν ἴσκιο.

Μὰ νὰ πού ἔξαφνα ἡ πόλη τῆς ψυχῆς μου ἔχει ἀφήσει
Τὴν πομπικὴν εἰδή της, τὴν ἀρχαία της περιφάνεια,
Ὅταν πλασμένα ἀπὸ ἔρωτα καὶ φλόγα εἶχατε λάμψει,
Ἦλιε πυρὲ, δέρας χρυσό, σημαία βενετσιάνα.

Μέσα στὸ φῶς τῶν λυχνιῶν λουσιμένα τὰ ὄνειρά μου
Ξανάγγιξαν τὴ βάρβιτο κάτου ἀπ' τ' ὠχρὸ φεγγάρι
Καὶ στὴν ἐσπέρα αἰσθάνθηκα οἱ γόνδολες νὰ φεύγουν
Περνώντας στὴν κατάστηρη σὰν τὸ νερὸ καρδιά μου.

(«La jeunesse blanche»)

ΙΩΑΝ. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΣΑΠΦΟ

ΥΜΕΝΑΙΟΣ

Ψηλά! ψηλῶστε τὴ σκεπὴ μὲ τὸ δοκάρι,
ὦ Ὑμέναιε! —

Ψηλά, μαστόροι, ἀκόμα κ' εἶναι χαμηλὴ!
ὦ Ὑμέναιε! —

γαμπρὸς θεὸς νὰ περάσῃ ὡσὰν τὸν Ἄρη
γίγας, ψηλὸς δὲ θάναι πιὸ πολὺ!

ΗΡΙΝΝΑ

ΦΟΒΕΡΑ

Κοίφια περνάει ἐδῶθε ἀντίπερα στὸν Ἄδη
ἢ ἠχὸ βουβή... .

Σιγῆ, ἔκει κάτου στοὺς νεκρούς' σκοτάδι
τὰ μάτια σβεῖ... .

ΔΥΚΟΦΡΟΝΙΔΗΣ

ΠΑΡ' ΤΑ ΟΛΑ!

—Ὁμορφο, ἀλήθεια, τάμα—τὸ ρόδο μου σ' ἀφήνω
—ἄλλοῦ εἶν' ὁ λογισμὸς μου· δὲ νοιάζομαι γιὰ κείνο....—
καὶ πέδιλα, καὶ ἀσπίδα, καὶ λόγχη παινεμένη
σ' ἄγριο θεριῶν κυνήγι·
γιὸ τὴν καλὴ κοπέλλα, ὁ νοῦς μου πάει νὰ φύγῃ,
πού οἱ Χάριτες τὴν ἔχουν μιὰ φίλη ἀγαπημένη.

(Μετάφραση)

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

HUBERT KRAINS

ΕΝΑΣ ΑΠΕΛΠΙΣΜΕΝΟΣ

Ὁ Ζὰν Λεντοῦκ τράβηξε σιγὰ-σιγὰ γιὰ τὸ σπίτι του.

Μόλις ἄνοιξε τὴν πόρτα αἰσθάνθηκε νὰ σέρνονται κάτω ἀπ' τὸ δέρμα του ἔξακολουθητικὲς ἀνατριχίλες.

Γιὰ πρώτη φορὰ ἐννοίωσε πραγματικὰ πὼς ἦταν μοναχός.

Ἄναψε τὴ λάμπα, σκάλισε τὴ φωτιὰ καὶ ἔπειτα, παίρνοντας ἀπὸ τὸ ντουλάπι ψωμὶ βοστυρο καὶ τυρὶ, θέλησε νὰ φάγῃ.

Ἄν καὶ πεινοῦσε, τοῦ φαινόταν πὼς ὅτι ἔτρωγε εἶχε μιὰ γεύση χόματος. Ἄφου μάζησε μερικὲς μπουκουνιές, σταμάτησε.

Ἡ καρδιά του ἦτανε σφιγμένη, ὁ λάρυγγας του ξερὸς. Γύρισε τὶς πλάτες στὸ τραπέζι. Τὸ σῶμα του γυρτὸ σχημάτιζε στὸν τοῖχο μιὰ πελώρια σκιά, πού τὴν κουνούσε τὸ φῶς πού τρεμόφεγγε· τὸ βᾶθος τοῦωματίου ἦτανε βυθισμένον στὸ σκοτάδι· στὴ σόμπα, τὰ ξύλα καιγόντανε σφυρίζοντας ἀπ' ἔξω, ἀκούγόταν ὁ βορριάς πού βογγοῦσε καὶ κομμάτια χιόνια πού κατρακυλοῦσαν ἀπ' τὰ δέντρα.

Ὁ Ζὰν σηκώθηκε καὶ πέρασε στὸ πλαγινὸ δωμάτιο. Καθὼς περνοῦσε κοντὰ ἀπὸ μιὰ ντουλάπα, ἀκούμπησε πάνω σ' ἓνα ροῦχο κρεμασμένον στὸ κλειδί τοῦ ντουλαπιοῦ.

Τὸ πῆρε καὶ τὸ πῆγε στὴν τραπεζαρία. Ἦταν ἡ ποδιά τῆς Τερέζας.

Στὴν τσέπη βρῆκε τὸ πορτραῖτο τοῦ γιοῦ του.

Τ' ἀπόθεσε πάνω στὸ τραπέζι καὶ ξανάπεσε στὸ κάθισμά του....

Δὲν μπορούσε πιά τούτῃ τὴ φορὰ νὰ πλάσει ὄνειρα.

Ἡ ζωὴ του βρισκόταν ὀλόκληρη πίσω του σὰν κάτι ἀθεράπευτα χαμένο.

Ἄπ' ὄλα του τὰ σχέδια, ἀπ' τὶς χαρὲς του ὄλες, ἀπ' ὄλες του τὶς ἐλπίδες δὲν διατηριότανε τίποτε ἄλλο πιά ἀπὸ μιὰ σκληρὴ, ἀνάμνηση. Ἄπὸ τὶς δυὸ ὑπάρξεις πού ἀγάπησε περισσότερο στὸν κόσμον, δὲν ἔμεινε τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἓνα ξεθωριασμένον πορτραῖτο καὶ μιὰ τριμμένη ποδιά.

Γύρω του ὄλα ἦτανε ρημαγμένα σὰν ὕστερ' ἀπὸ κάποια μάχη· ἀπόμεινε τώρα, μονάχος, γέρος, χωρὶς παρηγοριά...

Ἡ γάτα ἤρθε καὶ τρίφτηκε στὸ πόδι του. Πέρασε τὸ χέρι του πάνω ἀπ' τὴν πλάτη της.

— Δὲν θὰ ξαναδεῖς πιά τὴ γρηὰ σου φίλη, εἶπε.

Τῆς ἔδωκε νὰ φάγει. Ὑστερα, ξανασηκώθηκε κι' ἄρχισε νὰ σουλατσά-
ρει ἀπ' τὴ μιὰν ἄκρη στὴν ἄλλη.

Σὴν σὸμπα, τὰ ξύλα πάσανε πιά νὰ σφυρίζουνε· τὸ ρολόγι σταμάτησε
Ἵλα φαινόντανε βυθισμένα σὲ μιὰ τρομαχτικὴν ἀκίνησια.

Γιὰ νὰ μὴ βλέπει πιά τὸ πορτραῖτο καὶ τὴν ποδιά ὁ Ζὰν πῆγε πρὸς τὸ
παράθυρο.

Ἐνάμεσ' ἀπ' τὰ τζάμια, δὲν διακρινότανε τίποτε, τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ
χιόνι, ἓνα χιόνι κάτασπρο, ἀτέλειωτο, κι' ἀπὸ πάνω νὰ πλακώνει μιὰ ἀτέ-
λειωτη σιγή. Τὸ κρῦο τοῦ μούδιασε τὰ πόδια· ὕστερα ἔφτασε στὰ γόνατά
του καὶ κατόπι ξαπλώθηκε σ' ὄλο τοῦ τὸ σῶμα. Ἐνεπαίσθητα ὅλα του τὰ
μέλη ἄρχισαν νὰ τραντάζονται ἀπὸ τρεμουλα πυρετοῦ;

Κάθε τόσο, σκουπίζε μὲ τὸ δάχτυλό του δάκρυα ποὺ κυλοῦσαν πάνω
στὰ μάγουλά του.

Στὸ τέλος—νοιώθοντας τὸν ἑαυτὸ του ὀλότελα ἔξαντλημένο— μουρ-
μούρισε:

—Δὲν μπορῶ πιά νὰ μένω ἐδῶ!

Ἐσβυσε τὸ φῶς καὶ βγήκε ἔξω.

Δὲν χιόνιζε πιά, μὰ ὁ βορριάς φυσοῦσε δυνατὰ κ' ἡ γῆ φωτοβολοῦσε
κάτασπρη, κάτω ἀπ' τὸν ἀστροσπαρμένο οὐρανό.

Ὁ Λεντοῦν προχώρησε. Σὲ λίγο εἶδε τὸ δάσος τοῦ βαρῶνου ντὲ Σάρε,
ποὺ διακρινότανε καθαρὰ μόνο οἱ κορμοὶ τῶν δέντρων του, ποὺ ἐξέχα-
νε σὰν ἔβρηνες κολόννες πάνω ἀπ' τὸ φεγγοβόλο χιόνι.

Ἐπειτα ἀπὸ λίγα λεπτά ξεχώρισε τὸν πύργο.

Οἱ πόρτες του ἦταν κλειστές, τὰ παραθυρόφυλλα κατὰκλειστα· ἔμοιαζε
σὰν κάποιο πελώριο πεδαμένο πρᾶγμα.

Ὑστερ' ἀπὸ λίγες στιγμὲς δισταγμοῦ χῶθηκε, μὲ βῆμα ἀποφασιστικό,
στό δρόμο ποὺ εἶχε πάρει τὸ βράδυ ὅταν ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι του.

Δεξιὰ του ἀμέτρητα φῶτα λάμπανε ἀνάμεσ' ἀπὸ τοὺς φράχτες· κάθε
τόσο κάποιο σκυλί ἔμπνηχνε στὴ σιγαλιά τῆς νύχτας κοφτὰ οὐρλάσματα.

Ἀμα πέρασε τὴν Μεχαί· εἶδε τὸ συνιάλο, τοῦ σιδηροδρόμου, ποὺ ἡ
κόκκινη φλόγα του φῶτιζε τίς γραμμές.

Ἀπ' τὴ μεριά τοῦ σταθμοῦ, δυό—τρία φανάρια σκορπούσανε θαμπὸ
τὸ φῶς τους.

Ὁ παλιὸς πύργος διάγραφε τὴ βαρεῖα σιλουέτα του στὸ γαλαζωπὸ
οὐρανό.

Ὁ βορριάς ἔβγαζε περνῶντας ἀπ' τὰ τηλεγραφικὰ σύματα, νότες μο-
νότονες καὶ θλιβερές.

Πέρα ἀπ' τὴ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ, ξανάρχιζε πάλι τὸ χιόνι, ἡ σιγαλιά
κ' ἡ ἔρημιά.

Μόλις ἀντίκρουσε αὐτὴ τὴν ἀπέραντη ἔρημη ἔκταση ποὺ χανότανε στὸν
οὐρίζοντα μέσα σὲ βαρεῖα σύννεφα, ὁ Ζὰν ἀνατρίχιασε. Γύρισε δεξιὰ. Τὰ φω-
τισμένα παράθυρα χύνανε στὸ δρόμο του φωτεινὰ κύματα. Κάθε τόσο
μαῦρες σκιὲς κινούνταν πίσω ἀπὸ τίς κουρτίνες.

Φωνές, συνομιλίες περνούσανε τοὺς τοίχους μαζί μὲ κομμάτια τραγου-
διῶν, γέλια, χαρούμενα ξεφωνητά.

Αὐτὰ τὰ κλειστὰ φῶτα, οἱ θαμπὲς αὐτὲς σκιὲς, αὐτὰ τὰ πνιχτὰ ξεφω-
νητὰ εἶχανε κάποιο βαθὺ θέλητρο ποὺ ἀποκάλυπτε στὸ διαβάτη τὴν εὐτυ-
χία ἐκείνων, ποὺ μιὰ καλόβουλη τύχη ἐπιτρέπει ν' ἀπολαμβάνουν εἰρηνικά

τὴ χωρὰ τῆς ζωῆς.

Ἄμα ἔφτασε κοντὰ στὴν ἐκ- κλησιὰ ὁ Ζὰν σταμάτησε. Ἐρίξε τὴ ματιὰ
του στὸν πύργο της ποὺ ἡ ἀσημα- μένη κορφὴ του χανότανε μὲς στ' ἄστρα·
παρτήρησε τίς κορφές τῶν στα- ὠρῶν ποὺ ξεπροβάλλανε πάνω ἀπὸ τὸν τοῖ-
χο τοῦ νεκροταφείου· ὕστερα ξανα- γύρισε πρὸς τὸ μέρος τῶν σπιτιῶν.

Ἀπὸ τούτη τὴ μεριά, φαινό- τανε ὀλόκληρο τὸ κάτω χωριό. Σὲ κανένα
ἀπ' αὐτὰ τὰ σπίτια, κανεὶς, χωρὶς ἄλλο, δὲν θὰ τὸν συλλογιζότανε. Κι' ὁ-
μως αὐτὸ ἦταν τὸ χωριὸ «του».

Ἐκεῖ γεννήθηκε, ἐκεῖ μεγάλ- ῳσε, ἐκεῖ δούλεψε, ἐκεῖ ἀγάπησε...
Καθὼς στὸ μυαλό του, ὄλοι- ελα χαμένο, στριφογύριζαν αὐτὲς οἱ σκέ-
ψεις, μιὰ πόρτα ἄνοιξε: πολλοὶ ἄνθρωποι βγήκαν ἀπὸ ἓνα καφενεῖο. Φο-
βήθηκε μὴ τὸν πιάσουν ἔτσι βου- τηγμένε μὲς στὴ λύπη του, μὲς στὴ μέση
τοῦ δρόμου, σὲ τόσο ἀργοπορημ- ἔνη ὥρα σὰν κανέναν ποὺ δὲν ἔχει οὔτε
σπίτι οὔτε τζάκι. Γύρισε πίσω κ' αἱ ξανακατέβηκε μὲ μεγάλα βήματα στὴ

σιδηροδρομικὴ γραμμὴ.
Ἐπὶ γέννησε τὸ τελευταῖο τραῖνο.
Ἄμα σίμωσε στὸ συνιάλο σφι- ὕριξε στριγγά.
Ταξειδιῶτες, ἀνήσυχτοι, ὀρμη- ῳσανε στὶς πόρτες.
Στὸ σταθμὸ, παρατήρησαν ὅ- τι οἱ ὑπάλληλοι ἦτανε ταραγμένοι.
Μερικοὶ μιλούσανε μ' ἓνα ὅ- φος ξετρελλαμένο· ἄλλοι ἐξετάζανε τίς ρό-
δες τοῦ βαγονιοῦ, ἄλλοι τρέχανε μὲ ἓ φανάρια ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ συνιάλου...
Κάποιος ταξειδιώτης ποὺ ἔσκυ- κτυπε ἔξω νὰ πληροφορηθεῖ, γύρισε στοὺς
συντροφοῦς του:

—Μοῦ φαίνεται, λέγει, πὼς π- πατήσαμε κάποιον.

Μιὰ γυναίκα ἔμπηξε μιὰ φων- ῳή:

—Θεέ μου!

Ἐπειτα ἀπὸ λίγο ὁ ἴδιος πο- ὐ ἔβγαλε πάλι τὸ κεφάλι του ἀπ' ἔξω ξα-
νακάθησε λέγοντας:

—Φαίνεται πὼς εἶναι κάποι- ος γέρος.

Κεῖνη τὴ στιγμὴ ὁ σταθμάρχ- ῳς ἔκανε νεῦμα στὸ μηχανικό.

Ἐνα σφύριγμα ἀντήχησε καὶ τὸ τραῖνο ξανάρχισε νὰ κυλᾷ μὲς στὴν
ἀστροφώτιστη νύχτα...

(Μετάφραση)

POLYBIOS IWANNIDHS

Ἡ ἔκδοσις αὐτὴ ἐγένετο ἐν Βέλγῳ τὸ 1862.
Ἐφοσιώθηκε σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἐν τῇ ἐπιστῇ καὶ σκληρῇ ζωγραφίᾳ τῆς ζωῆς
τῶν φτωχῶν καὶ τῶν ἀποκλήρων τῆς τ- εἶναι, μαζὺ μὲ τοὺς Μαίτρελιγκ, Ζιρώ, Ζέλκιν
κι' ἄλλους, ἕνας ἀπὸ τὰ πρῶτα δέκα μέ- ἔλη τῆς Βελγικῆς Βασιλικῆς Ἀκαδημίας ποὺ
ιδρύθηκε τὸ 1920.

Ὡς τῶρα ὀλότελα ἄγνωστος ἐστὶν ἡ Ἑλλάδα.
Τὸ κομμάτι αὐτὸ εἶνε ἓνα χαραχ- ῳτηριστικὸ τοῦ ὕφους τοῦ συγγραφέα, παρμένο
ἀπὸ τὸ μυθιστόρημά του «Τὸ μαῦρο ῳωμί».

(ΣΗΜ. τοῦ Μεταφραστῆ).

NEA BIBLIA

ΕΙΡΗΝΗΣ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ. Ἐξαγιωμός! (διήγημα)—Ἐκδοσις «Γραμμά-
των»—Ἀλεξάνδρεια 1923.

Τὴν κ. Εἰρήνη Δεντρινου τὴ γνωρ- ῳίζουμε ἀπὸ τὰ «Σονέττα» της καὶ τὴ μετάφρα-
ση τῆς «Δασκαλίτσας» τοῦ Νικοντέμι, ῳς ποιήτρια δηλαδὴ καὶ μεταφράστρια. Μὲ τὸν
«Ἐξαγιωμό» της μᾶς δίνεται ἡ εὐκαιρ- ῳία νὰ γνωρίσουμε καὶ τὴ διηγηματογράφου κ.

ρωμάτων, για τὴν πιθανότητα τῆς ὁποίας δὲν ἀμφιβάλλουμε, ἀρετὰ συγκινητική. Σὲ πολλὰ μέρη ὅμως ἡ διατύπωση τῶν νοημάτων ἀμιλλάται τὶς ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν τῶν ἀνωτέρων τάξεων τοῦ Γυμνασίου.

V.

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ τοῦ ἀριστείου γραφήκαμε τόσα καὶ τόσα στὸν καθημερινὸ καὶ περιοδικὸ τύπο, ποὺ νομίζουμε ἀνιαρὸ πιά νὰ μᾶς ἀπασχολεῖ τὸ ζήτημα αὐτό. Ἐκφρασθῆκαμε γνώμες ἀντίθετες καὶ ἀλληλοσυγκρουόμενες. Σχορλιώθηκε λιβάκι πολὺ σὲ πρόσωπα ἄξια καὶ μὴ, ποὺ δὲ συμπεριληφθῆκαν στὸν κατάλογο τῶν ἀριστειοῦχων. Ἀνταλλαχθῆκαν γράμματα θαυμασμῶν καὶ... παρηγορίας. Δημιουργήθηκε, τέλος, τὸση τυμπανοκρουσία γύρω ἀπὸ τὰ ὀνόματα τῶν ἀριστειοῦχων, ποὺ σίγουρα καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι θὰ προτιμοῦσαν νὰ μὴ ξεφύτρωνε στὴ μέση ἢ λησμονημένη αὐτὴ ἱστορία, ποὺ σὲ πρόσφατο παρελθὸν εἶχε κατατῆσει τὸ ἀντικείμενο τῶν... γελιογράφων.

Ἡ Κυβέρνηση ἄς προσέξει στὸ μέλλον. Ὄνόματα σὰν τοῦ Φιλίππα, τοῦ Παρορίτη καὶ τοῦ Χριστοβασίλη δὲν ἔπρεπε νὰ τεθοῦν στὴν πάντα. Ὅσο γιὰ τὸν Καβάφη καὶ τὸ Σικελιανό, ποὺ παραγνωρισθῆκαμε, κατὰ τὴ γνώμη φίλου περιοδικοῦ, δὲ συμφωνοῦμε. Τὸ ἔργο τους μοτερεῖ νὰ εἶναι σημαντικό, μὰ ἀγνωστὰ: Ἐνας πολὺ σπουδαῖος λόγος γιὰ νὰ μείνουν ἔξω ἀπὸ τὴν περιφέρεια τοῦ κύκλου τῶν ἀριστειοῦχων. Τὸ ὄνομα τοῦ ἀριστειοῦχου πρέκει νὰ εἶναι ζυμωμένο μὲ τὴν ἱστορία καὶ τὴν παράδοση τοῦ τόπου. Τέτοιος ὁ Ψυχάρης, ποὺ ἀντιπροσωπεύει μιὰ δολοφονη ἐποχὴ στὴν ἱστορία τῶν γραμμάτων μας, καὶ ἄς μὴν ἔχει τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένεια, πράμα ποὺ ἔπρεπε, κατὰ τὴ γνώμη μερικῶν ἀνίδεων, νὰ τοῦ ἐμποδίσαι τὴν ἀπονομὴ τοῦ ἀριστείου.

ΤΑ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ» εἶναι καθαρὸ λογοτεχνικὸ περιοδικό. Δὲν ἀποκλείουν κανένα ἔργο προσαρμοσμένο στὰ ὅρια καὶ τοὺς κανόνες τῆς τέχνης. Θὰ δημοσιεύουν κάθε τι ποὺ θὰ τοὺς στέλνεται, ἀνεξαρτήτως ἰδεολογίας καὶ σχολῆς, ἀρκεῖ νὰ μὴ διαφεύγει ἀπὸ τὰ προδιαγραφμένα σύνορα τῆς ἀντίληψης περὶ τέχνης, μέσα στὰ ὁποῖα κινεῖται ἡ διεύθυνσή τους. Καὶ γιὰ νὰ εἶμαστε ἐξηγητέμοι: Ἀπὸ τοὺς συνεργάτες μας ζητοῦμε τελειότητα μορφῆς. Γιατὶ τέχνη σημαίνει πρὸ πάντων μορφῆ.

Κ' ΕΝΑΣ ἀπὸ τοὺς σκοποὺς μας. Φιλοδοξοῦμε νὰ συγκεντρώσουμε γύρω ἀπὸ τὸ περιοδικὸ μας ὅλα τὰ διανοούμενα στοιχεία τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης. Ἡ ἀσημαντὴ καὶ ἀναιμικὴ παραγωγή τοῦ τόπου μας ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἐνίσχυση. Καὶ σ' αὐτὸ θὰ βροῖ πρόθυμο τὸ περιοδικὸ μας. Μὰ γι' αὐτὸ δὲν ἀποκλείεται καὶ ἡ συνεργασία τῶν ἄλλων μας λογίων. Κάθε ἄλλο. Ἡ προσπάθειά μας τείνει νὰ συγκεντρώσουμε στὶς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ ἐργασία ἀγνωρισμένων λογίων, διπλα στὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων θ' ἀνθίσουν καὶ τὰ γεβλάστα λουλούδια τῆς Βορειοελλαδικῆς παραγωγῆς.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ καὶ πάλι τοὺς συνδρομητῆς ποὺ μᾶς καθυστεροῦν τὴ συνδρομὴ τους νὰ μᾶς τὴν ἐμβάσουν γρηγορώτερα. Κι ὅσους μᾶς κρατοῦν φυλλάδια ἀπλήρωτα, παρακαλοῦμε καὶ αὐτοὺς νὰ μᾶς τὰ ἐπιστρέψουν ἢ γράψαι στὶς ἴσους συνδρομητῆς.

ΤΑ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ» ζητοῦν ἀνταποκριτῆς στὸ ἐδωτερικὸ τῆς Μακεδονίας, ἐπὶ Δ. Θράκη καὶ ἐπὶ νησιά τοῦ Αἰγαίου.

ΔΔΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

κ. Γ. Ἀνθ. Βόλο. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σας λόγια. «Τὸ μήνυμα τοῦ ἀγέρο» μετρικὰ ἀτεχνό. Ἀπὸ τὰλλα δύο σας τραγοῦδια μᾶς ἄρσασε περισσότερο τὸ «Ἀπόψε ὁ δρόμος...». Μὰ γιὰ νὰ χαλνᾶτε τὴ διάθεσή σας μ' ἐμπνεύσεις ξένες πρὸς τὴν ἰδιοσυγκρασία σας; κ. Παν. Θεοχ. Ἐγκαῦθα. Τὸ ταξίδι θὰ μοροῦσε νὰ γινότανε, ἀντὶ στὸν Ἰνδικὸ ὠκεανό, σὲ καμμιά ἑλληνικὴ θάλασσα, πράμα ποὺ θὰ μᾶς ἔκανε νὰ τὸ νοιώσουμε καλύτερα καὶ νὰ μὴ μᾶς γεννιέται ἡ ἀμφιβολία γιὰ τὴν ορθότητα μερικῶν περιγραφῶν σας. Τὰ ὀνόματα τῶν Ἰνδῶν ποιητῶν, τῶν εὐρωπαϊκῶν μοσοσυργῶν καὶ γλυπτῶν καὶ οἱ σοσιαλιστικὲς ὀνομασίες νησιῶν, πολὺ λίγο ἐνδιαφέρουν τὸν ἀναγνώστη, ἐνῶ παραφουσκώνουν καὶ χαλνοῦνε τὴ διήγηση. Τὸ ὄψος σας μᾶς ἀρέσει ἀρετὰ. Λογοτεχ. Συντρ. «Σολωμός». Μυτιλήνη. Ἐκτιμοῦμε τὶς εὐγενεῖς σας προθέσεις. Ταχτικῶς σας στείλαμε 10 φύλλα καὶ σας γράψαμε σχετικὰ. Καν. Οὐρ. Πρωτότ. Βόλο. Αἶδας Αὐρ. Κραλ. Πέτρα (Μυτιλήνη), Ἀνθ. Σταυρ. Ἐγκαῦθα. Κουσ Δ. Μπρικ. Σουφλί. Δ. Αὐγ. Ἐγκαῦθα. Γ. Νιν. Κατορία. Πήραμε τὶς συνδρομῆς σας καὶ εὐχαριστοῦμε. κ. Σ. Ἰ. Παπαδ. Πήραμε τὰ χορήματα. Θὰ σας παρακαλέσουμε ν' ἀνανεώσετε τὴ συνδρομὴ σας. κ. Θ. Λαρούθ. Πειραιά. Λάβαμε τὸ συστημένο μὲ τὰ ἐσώκλειστα καθῶς καὶ τὶς ἐπιστροφῆς καὶ σας εὐχαριστοῦμε.

Τὰ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ» συντηροῦνται ἀπὸ μιᾶ
συντροφιά πού τὸ κάθε της μέλος προσφέρει 12—25 δραχ. κάθε μῆνα.

ΤΟΜΟΙ "ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ",

Ἐλεύθεροι ταχυδρομικῶν τιμῶνται :

Τοῦ Α'. ἔτους μὲ 100 πυκνοτυπωμένες σελίδες Δραχ. 15.
Τοῦ Β'. ἔτους μὲ 210 " " " 30.

**ΠΟΙΗΣΗ-ΔΙΗΓΗΜΑ-ΔΡΑΜΑ-ΠΡΟΖΑ-ΚΡΙΤΙΚΗ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ**

"Όλα τὰ ηλεκτρικά σας εἶδη, λάμπες, ηλεκτρικά, σίδερα, μοτέρ
διαφόρων δυνάμεων, ηλεκτρικά ὀρολόγια κ.λ.π. **Στὸ Κατάστημα**
τῶν κ. κ.

ΠΑΤΑΠΑΤΙΟΥ & ΛΩΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Στοᾶ Χατζή Ὁσμάν Θεσ)όνικη

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΑΝΟΣ

Δικηγόρος

Στοᾶ Χατζη Ὁσμάν 51

ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΜΗΝΙΑΙΑΣ

10, 20, 30, 40, 50 Δραχμῶν.

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΑΜΕΣΩΣ

ΕΚΚΛΕΚΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΒΙΒΑΙΑ ἀξίας 100, 200, 300, 400, 500 Δραχμῶν

ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ Χ. ΓΑΝΙΑΡΗ

ΣΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΜΑΝΟΥ

βιβλιοχαρτοπώλου—Ἑθνικῆς Ἀμύνης 30, ἔπου εὐρίσκετε καὶ ὅλα
τὰ εἶδη χαρτοπωλείου.

**ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΑΡΛΩ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΣΤΟΑ ΚΑΡΑΣΣΟ ΔΡΙΘ. 63 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**

ΧΡΗΣΤΟΣ Π. ΜΑΣΚΑΛΑΡΗΣ

Γεν. καὶ ἐπιχειρήσεις

Ἐμπορίου, προμηθειῶν κ. τ. λ.

Μεξ Χάρδεν 10

ΤΥΠΟΣ "ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ",

©© ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ©©